

Handläggare
Madelen Lyckedal
Telefon: 08-508 08 516

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2018-04-19

Handlingsplan för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden 2017-2019

Svar på remiss från kommunstyrelsen (dnr 2018/246)

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande

Maria M Laxvik
stadsdelsdirektör

Helena Åhman
avdelningschef

Sammanfattning

Kartläggningar som Stockholms stad har gjort visar att antalet barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden ökar, trots att det totala antalet hemlösa personer i staden succesivt har minskat sedan 2004. I budget för 2017 fick socialnämnden i uppdrag att ta fram en handlingsplan för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden. Handlingsplanen är en bilaga till Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019. Handlingsplanen innehåller mål och vägledning för arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden. Syftet med planen är att Stockholms stads arbete med målgruppen ska intensifieras.

Förvaltningen anser att handlingsplanen är bra. En stor utmaning i arbetet är dock bostadsbristen i Stockholm, både gällande bostäder av mer permanent art men även tillfälliga bostäder.

Bakgrund

Stockholms stad genomför regelbundet kartläggningar av såväl det totala antalet hemlösa personer, som av antalet barnfamiljer med socialtjänstkontakt som lever under osäkra boendeförhållanden. Den senaste kartläggningen av det totala antalet hemlösa personer i Stockholms stad genomfördes i september 2016. Resultatet visade att det då fanns 2420 hemlösa personer, vilket var en minskning med 231 personer från senaste mätningen. Det totala antalet hemlösa personer i staden har succesivt minskat sedan arbetet med strukturerade kartläggningar påbörjades 2004.

Den senaste kartläggningen av antalet barnfamiljer med socialtjänstkontakt som lever under osäkra boendeförhållanden genomfördes i januari 2017. Kartläggningen redovisade 342 familjer och sammanlagt 718 barn. Detta är en ökning med 41 barnfamiljer och sammanlagt 83 barn sedan den föregående kartläggningen i april 2015. Antalet barnfamiljer med socialtjänstkontakt som lever under osäkra boendeförhållanden har succesivt ökat sedan arbetet med strukturerade kartläggningen påbörjades 2004.

Den senaste kartläggningen av målgruppen visar att 238 av totalt 342 inrapporterade familjer (motsvarande 70 procent) består av ensamstående kvinnor med barn.

I budget 2017 fick socialnämnden i uppdrag att ta fram en handlingsplan för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden. Handlingsplanen är en bilaga till Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019 som antogs av kommunfullmäktige 2014-05-26.

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet Handlingsplan för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden 2017-2019 (dnr 2018/246) till samtliga stadsdelsnämnder, stadsledningskontoret, Stockholms stadshus AB, Arbetsmarknadsnämnden, Barnombudsmannen, Barnrättsbyrån, BRIS – Barnens rätt i samhället, Kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter, Kronofogden, Rädda Barnen, Röda Korset, SHIS Bostäder, Sociala missionen, Stockholms stadsmision, Stockholms stift – Svenska kyrkan, Sveriges Makalösa Föräldrar samt till Utbildningsnämnden. Remisstiden sträcker sig till 2018-04-24.

Ärendet

Handlingsplan för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden 2017-2019 syftar till att intensifiera socialtjänstens arbete med målgruppen. Mot bakgrund av att målgruppen ökar och att osäkra boendeförhållanden har negativa effekter på barns uppväxtvillkor är detta en angelägen fråga. Med utgångspunkt i en handlingsplan ska Stockholms stad ha en samordnad strategi för att minska de negativa effekterna som osäkra boendeförhållanden har på barns uppväxtvillkor.

Handlingsplanens mål

I Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019 och dess genomförandeplan finns mål och delmål angivna. Dessa mål kompletteras genom handlingsplanen med särskilda mål för socialtjänstens arbete med barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden. Därtill fastslås ett antal principer som ska vägleda arbetet.

Mål för arbetet

- Att antalet vårdnadshavare med barn som lever under osäkra boendeförhållanden ska minska
- Att antalet vårdnadshavare med barn som får ett permanent boende ska öka
- Att antalet vräkningar där barn är berörda ska minska

Principer som ska styra arbetet

- Barnrättsperspektivet och barnets perspektiv ska beaktas i alla ärenden där det finns barn som lever under osäkra boendeförhållanden
- Långsiktiga boendelösningar ska alltid eftersträvas
- Korta insatstider ska så långt det är möjligt undvikas
- Inga barnfamiljer ska vräkas utan att det finns ett alternativt boende
- Barn ska inte behöva byta skola eller förskola vid flytt till ett tillfälligt boende

Målgrupper

- Barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden då de aldrig haft möjlighet att inträda på bostadsmarknaden
- Barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden med anledning av att de blivit vräkta
- Barnfamiljer som riskerar att hamna i hemlöshet

Handlingsplanens innehåll

Handlingsplanen beskriver vilka arbetsrutiner och metoder socialtjänsten ska använda i syfte att uppnå målen.

Handlingsplanen utgår ifrån ett barnrättsperspektiv och betonar vikten av att använda barnkonsekvensanalyser som verktyg och att så långt som möjligt tala med och göra barn delaktiga i de åtgärder som berör dem.

Barnfamiljer ska endast i nödfall och under mycket korta perioder behöva bo på hotell eller vandrarhem och i de fall det är nödvändigt ska det enskilda barnets behov av kompensatoriska åtgärder ses över och tillgodoses. Vid planering av boendeinsatser ska socialtjänsten beakta barns möjligheter till fullgod skolgång och underlätta för vårdnadshavare att låta sina barn delta i förskolans verksamhet, då såväl fungerande skolgång som vardag i förskolan kan utgöra viktiga skyddsfaktorer.

Stöd till självförsörjning är en viktig del i det långsiktiga arbetet mot hemlöshet. Åtgärder som leder till inträde på arbetsmarknaden ska därför vara en del i det stöd som ska erbjudas vårdnadshavare med barn som lever under osäkra boendeförhållanden.

Vårdnadshavare ska, oavsett anledning till att de lever under osäkra boendeförhållanden, tilldelas en stödfunktion som kan erbjuda stöd i att söka efter en permanent boendelösning eller ett boende som sträcker sig över en längre tid. Om en vårdnadshavare med barn har behov av budget- och skuldrådgivning ska denna inte behöva vänta längre än en vecka på tid hos budget- och skuldrådgivare. Vårdnadshavare med barn som haft upprepade hyresskulder ska erbjudas utökad stöd om situationen uppstår på nytt.

Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) fyller som stadens bostadssociala resurs en viktig funktion för att barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden ska få en mer stabil boendesituation. Handlingsplanen omfattar även åtgärder som SHIS ska vidta i syfte att uppnå målen. Åtgärderna omfattar bland annat att erbjuda samhällsorientering till barnfamiljer som bor inom SHIS lägenhetsbestånd samt att utveckla arbetsmetoder som är till stöd för barnfamiljerna att erhålla och behålla ett permanent boende.

Uppföljning

Handlingsplanen föreslås omfatta perioden 2017-2019 och ska följas upp av respektive nämnd under den period som planen omfattar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialtjänstavdelningen. Ärendet är behandlat i pensionärsrådet 2018-04-16, i rådet för funktionshinderfrågor 2018-04-12 samt i förvaltningsgruppen 2018-04-12. Synpunkter framgår av protokollen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att förslaget till handlingsplan för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden är bra. Handlingsplanen är tydlig och belyser väl behovet för målgruppen.

Principen om barnrättsperspektivet är centralt. Kungsholmens stadsdelsförvaltning arbetar för att förstärka barnrättsperspektivet inom alla verksamhetsområden. Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022 och stödmaterial är en bra vägledning i arbetet. Enheten för försörjningsstöd som möter målgruppen använder barnkonsekvensanalyser vid alla utredningar gällande vuxna personer som har barn, framförallt där hyresskulder förekommer.

Enheten för försörjningsstöd bedömer att det finns cirka fem barnfamiljer på Kungsholmen med osäkra boendeförhållanden som har kontakt med socialtjänsten. När en barnfamilj med osäkra boendeförhållanden uppmärksammas görs en orosanmälan till familjeenheten.

Förvaltningen bedriver idag ett vräkningsförebyggande arbete, bland annat genom en bosamordnare. Det finns även möjlighet att genom boendestöd få stöd med att exempelvis kunna betala räkningar. Hittills har få situationer uppmärksamats som handlat om barnfamiljer som riskerar att vräkas.

En utmaning förvaltningen ser gällande målgruppen barnfamiljer som lever i osäkra boendeförhållanden är att hitta dem och erbjuda hjälp i ett tidigt skede, innan de fått kontakt med socialtjänsten. Handlingsplanen ställer krav på ett en utökad samverkan inom förvaltningen för att säkerställa att familjerna synliggörs. Det är viktigt att se att osäkra boendeförhållanden kan generera stora sociala svårigheter om det inte förebyggs.

En annan stor utmaning är bostadsbristen i Stockholm, både gällande bostäder av mer permanent art men även tillfälliga bostäder. Detta gör att placering på hotell och vandrarhem ibland blir aktuellt. Förvaltningen välkomnar stadens satsning i budget 2018 för utökade genomgångsbostäder avsatta för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden genom SHIS.

Jämställdhetsanalys

I handlingsplanen framkommer att den senaste kartläggningen av målgruppen visar att 238 av totalt 342 inrapporterade familjer som lever under osäkra boendeförhållanden (motsvarande 70 procent) består av ensamstående kvinnor med barn. Det tydliggör att Stockholms stads arbete med kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden är viktigt, både för att öka den ekonomiska jämställdheten i staden och för öka möjligheten för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden att få en stabil boendesituation.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet godkänns som svar på remissen.

Bilagor

Handlingsplan för socialtjänstens arbete med barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden 2017-2019.